

Het effect van meer uren voorschoolse educatie op mondelinge taalniveau van peuters: Inzichten vanuit het EVENING onderzoek

**Ora Oudgenoeg-Paz, Thomas van
Huizen, Ekin Yurdakul**

Universiteit Utrecht

EVENING

“Effectstudie Voorschoolse Educatie: een natuurlijk experiment in Nederlandse gemeenten”

Grootschalig onderzoek (april 2019 – eind 2024)

Onderdeel van geheel monitorings- en beleidsevaluatieprogramma naar het (gemeentelijk) onderwijsachterstandenbeleid (NRO / ministerie van OCW)

Sinds augustus 2020: 16 uur voorschoolse educatie voor doelgroepkinderen

Sinds januari 2022: Norm voor de inzet pedagogisch beleidsmedewerker op groepen

Hoofdvraag: **Hebben de maatregelen effect op de kwaliteit van het VVE aanbod? En heeft de kwaliteit effect op de doelgroepkinderen?**

Multidisciplinair team:

UU (economie): Thomas van Huizen, Janneke Plantenga, Ekin Yurdakul

UU (pedagogiek): Paul Leseman, Ora Oudgenoeg-Paz, Rianne Francot, Vaso Tiliopoulou

Sardes: Heleen Versteegen, IJsbrand Jepma

Universiteit
Utrecht

Sardes

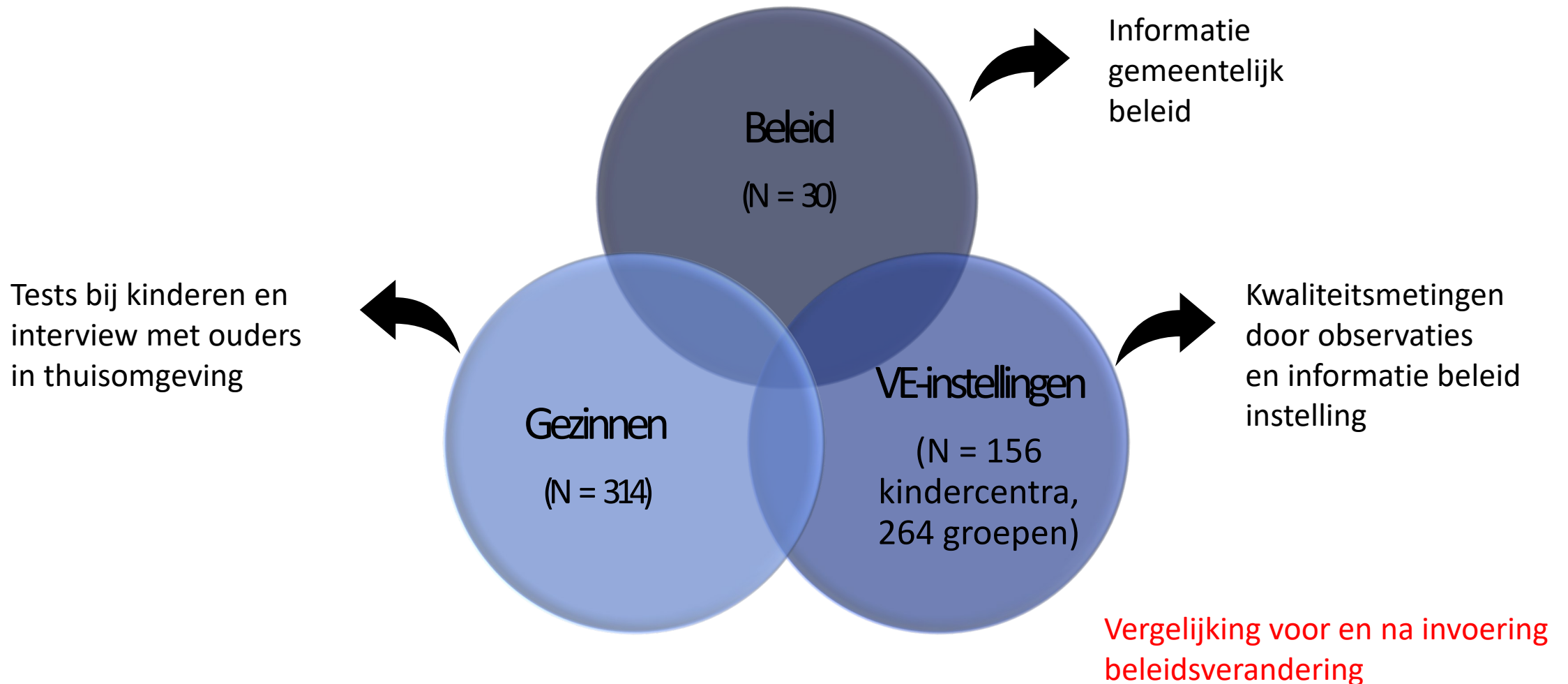
Waarom dit Onderzoek?

- Sociale ongelijkheid begint vroeg
- Rijke voorschoolse educatie kan kansen gelijk maken
- Beleid verandering – effecten?

Belangrijke maatregelen

- 960 uur voorschoolse educatie (16 u/w) voor doelgroepkinderen sinds 2020
- Norm voor inzet van pedagogische beleidsmedewerker sinds 2022
- Vandaag focus op urenaanbod en op taalontwikkeling

|||EVENING

Steekpoef – Gemeenten

1. Selectiecriteria: grootte en GOAB-middelen
2. (Random) selectie naar urbanisatiegraad en regio

In totaal 30 gemeenten actief bij EVENING
Gemeentelijke beleidsdata van 25 gemeenten

Data:

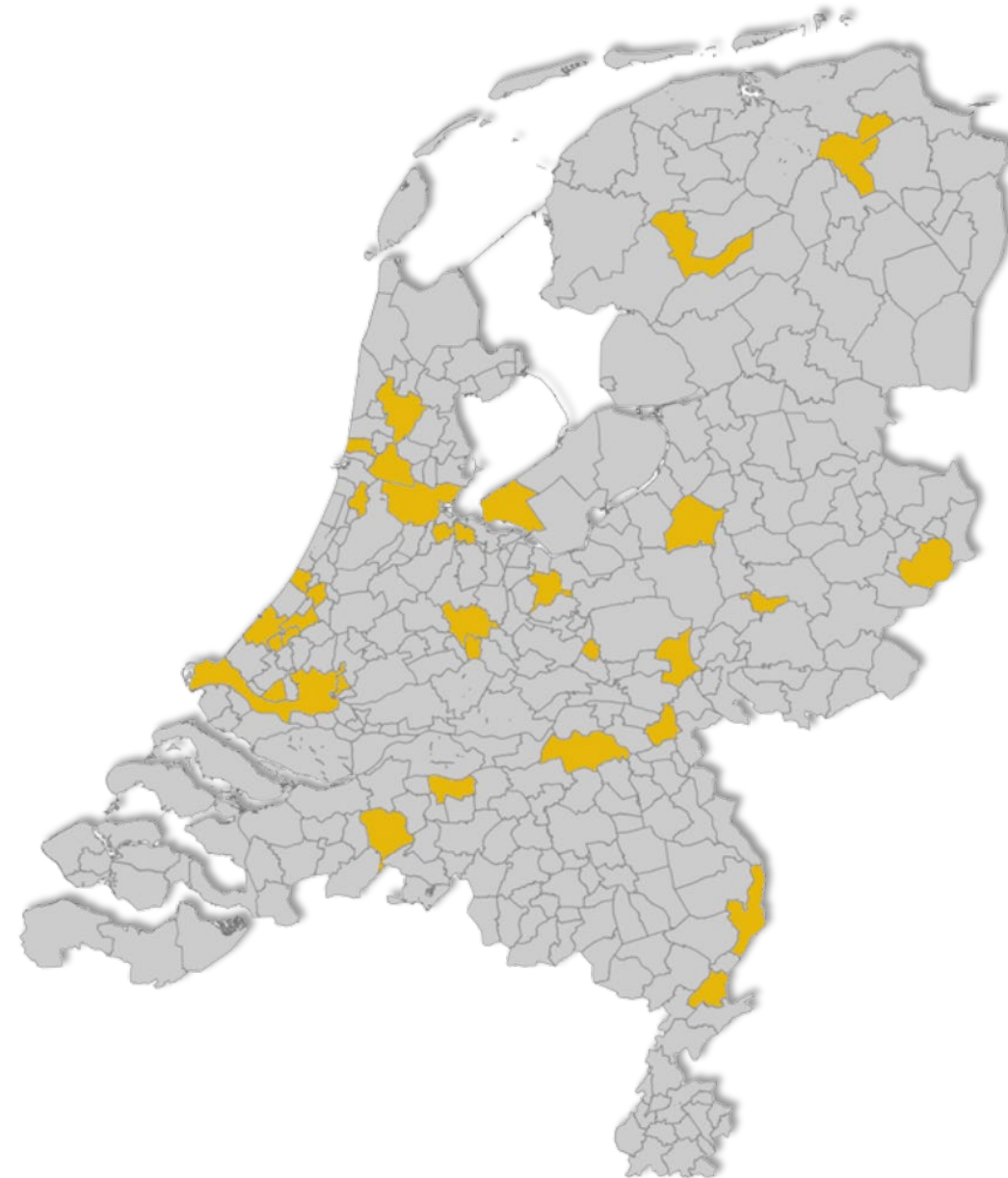

Vragenlijsten – informatie gemeentelijk
beleid

Doelgroepdefinitie

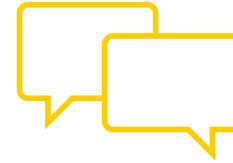
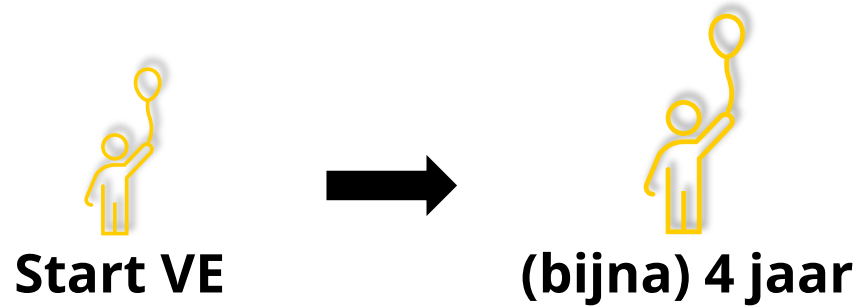
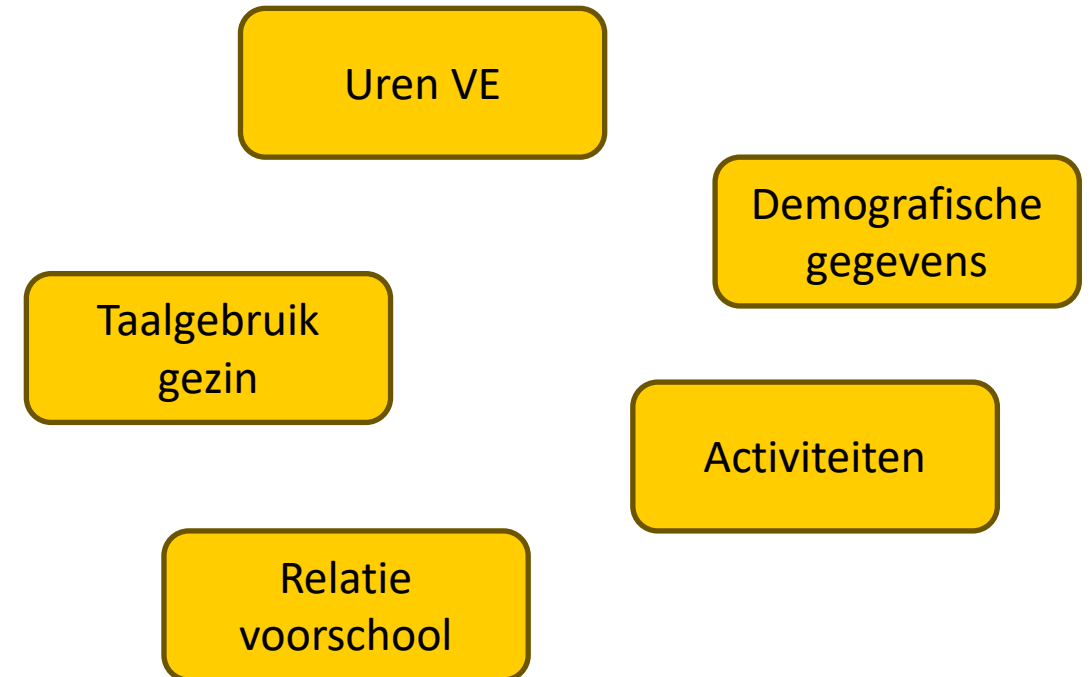
VE aanbod

Inzet PBM'ers

Steekproef – Gezinnen

In totaal **314** kinderen-gezinnen
Waarvan **110** kinderen twee keer getest

 Interview met ouders

Steekproef – Gezinnen

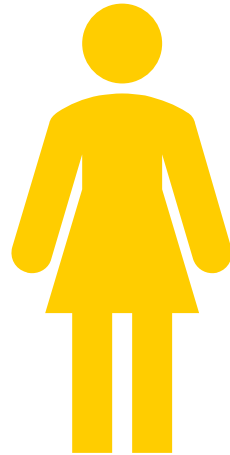
Achtergrond:

- Nederlands: 39,7%
- Migratie-achtergrond: 60,3%
- Geboren in Nederland: 49,3%

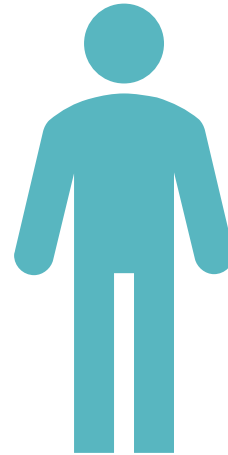
Leeftijd: 18 – 52 jaar

Betaald werk: 49,7%

83,1%

16,9%

Achtergrond:

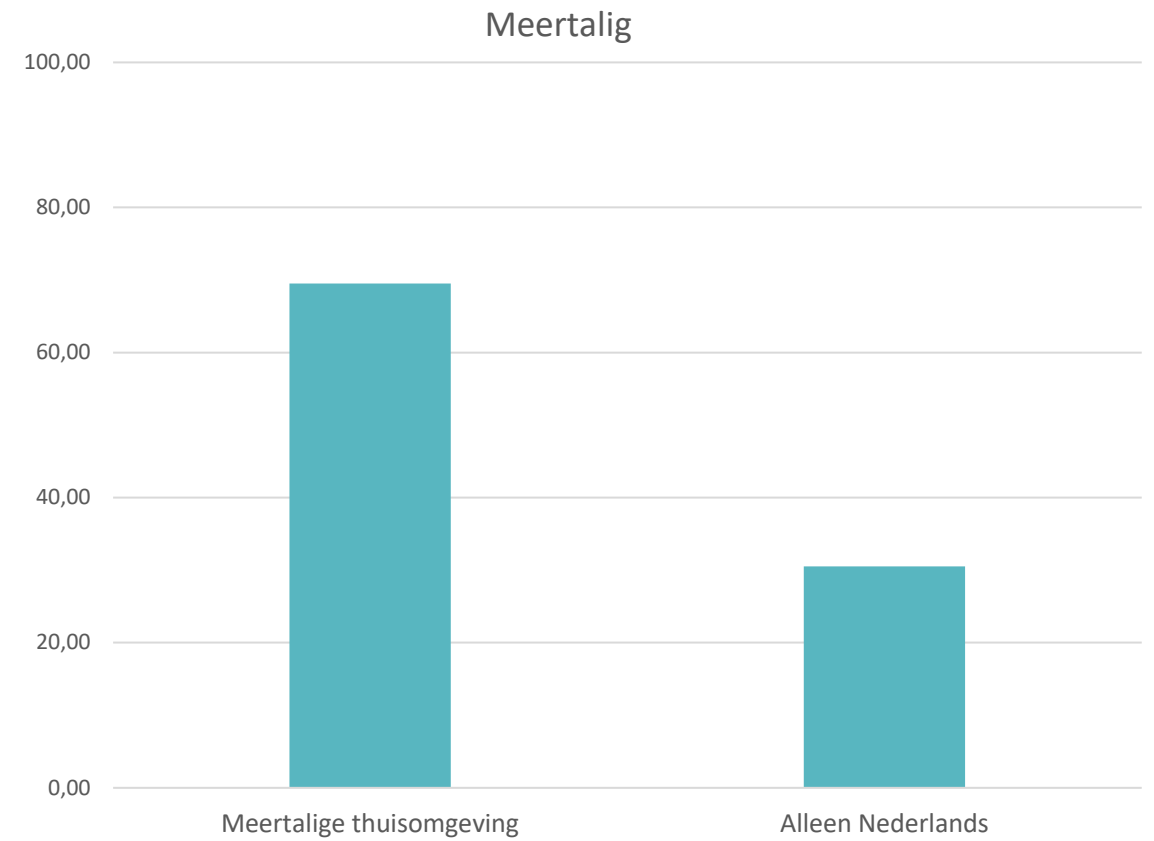
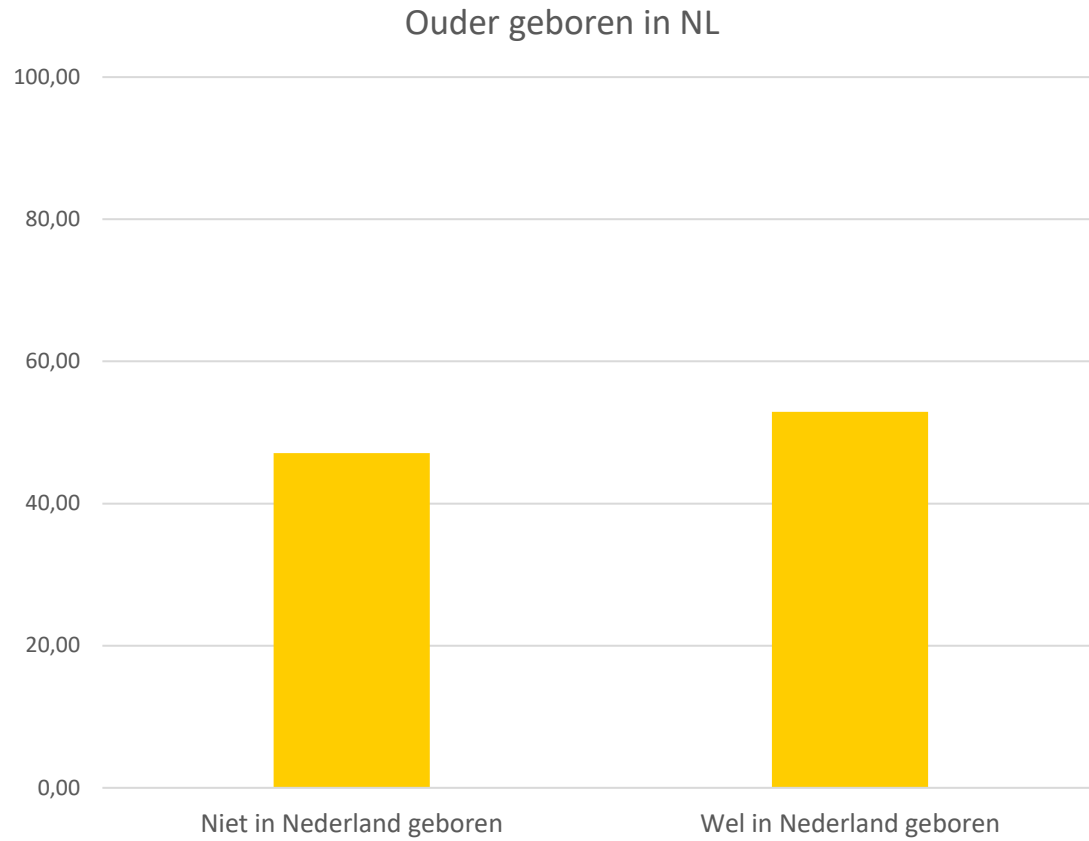
- Nederlands: 36,8%
- Migratie-achtergrond: 63,2%
- Geboren in Nederland: 45,7%

Leeftijd: 22 – 65 jaar

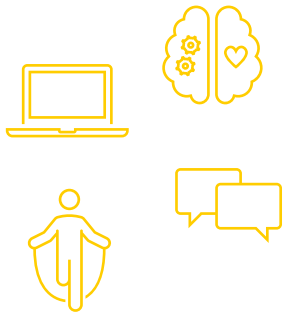
Betaald werk: 80,8%

90,3% is een twee-oudergezin
72,8% gezinnen hebben meer dan één kind

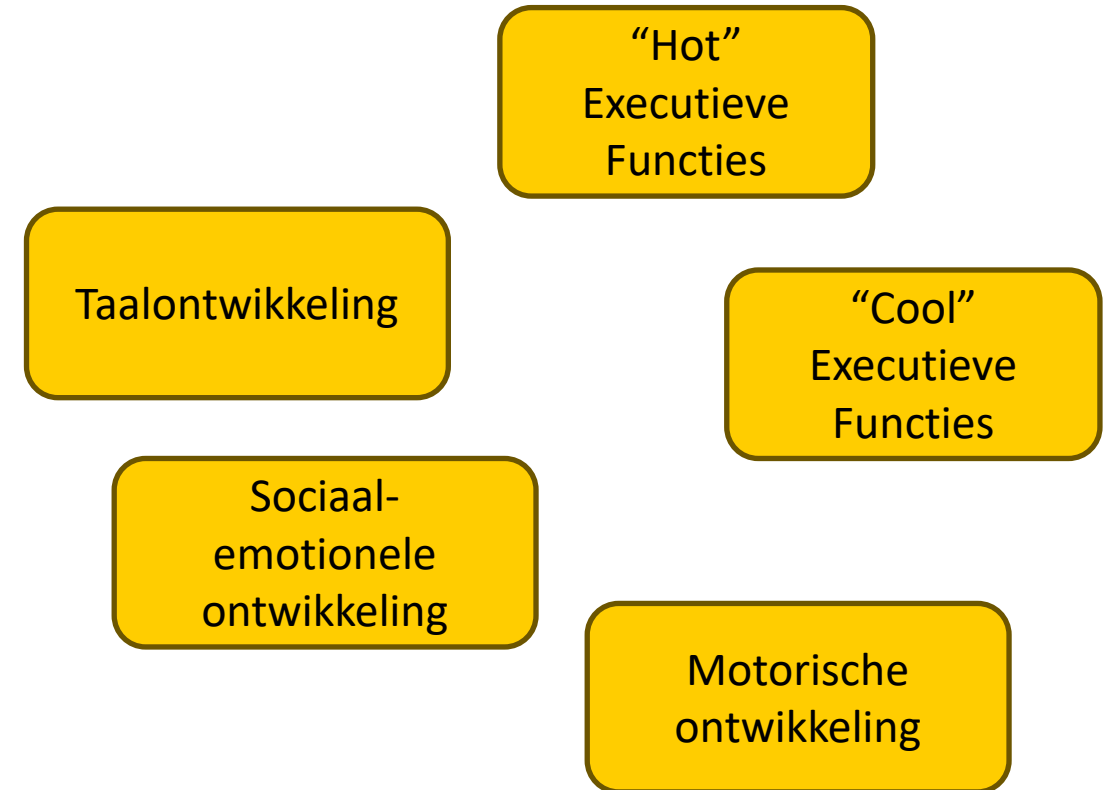
Steekproef – Gezinnen

Steekproef – Kinderen

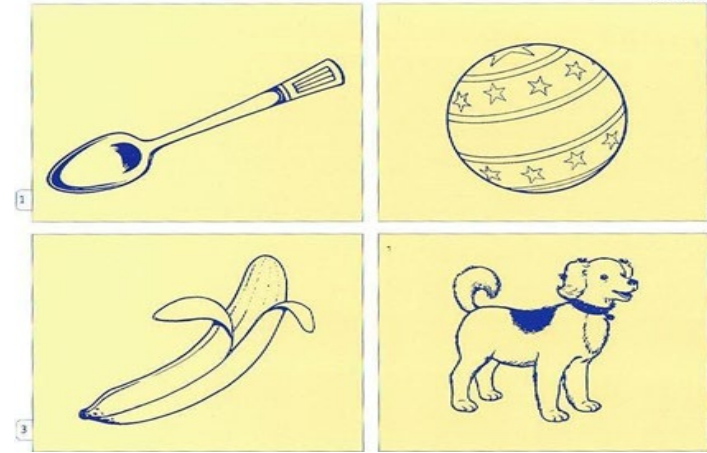

Metingen van de ontwikkeling –
combinatie van vragenlijsten en
taakjes

Taalontwikkeling

- Alleen in het **Nederlands**
- Woordenschat begrip
- Woordenschat productie (alleen 4 jaar)
- Foneem identificatie

Waar is hond?

1

2

(H=HERHAAL, 0=GEEN ANTWOORD)

‘Kijk! Waar is een peer?’

wat doet dit meisje?

2 punten

fietsen, zij fietst

1 punt

fietst

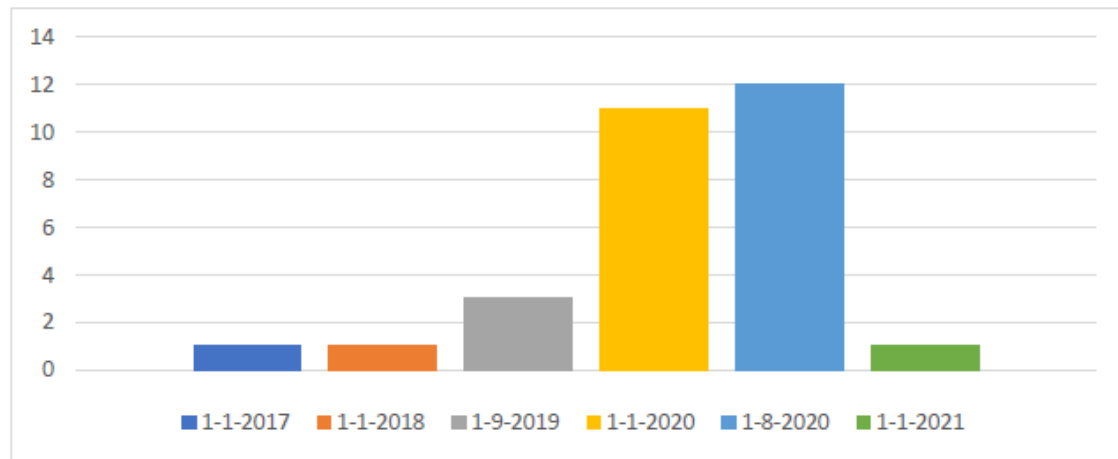
2=2 punten; 1=1 punt; 0=verkeerd antwoord; 8=geen antwoord

9=weet niet (niet verstaan/ kind niet begrepen).

Urenaanbod ≠ urengebruik

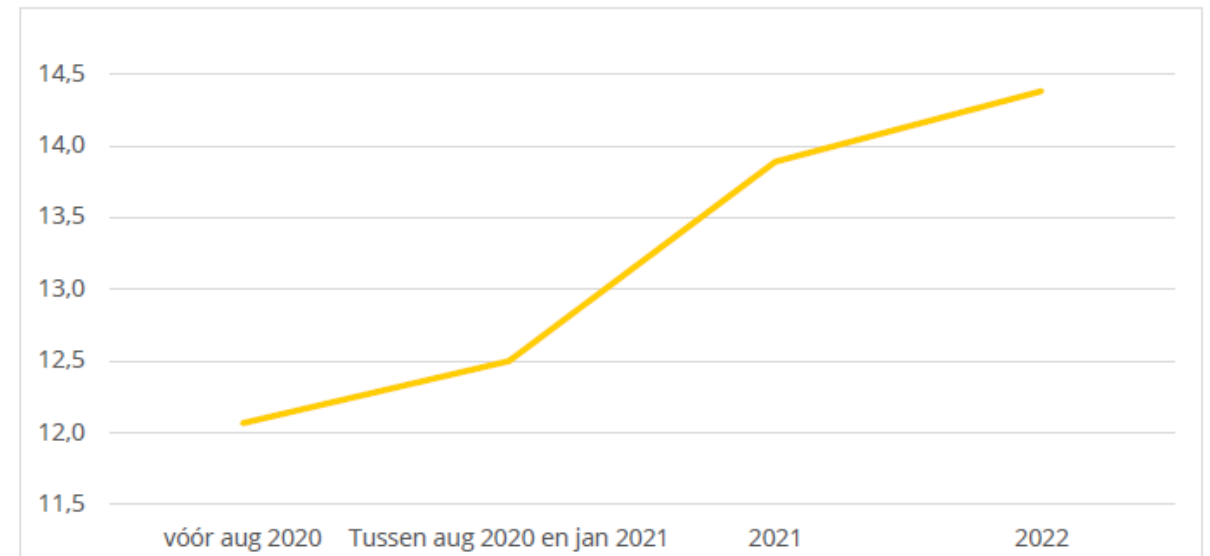
- Urenaanbod – gemeentelijke beleidsdocumenten
- Urengebruik – ouderrapportage

Figuur 6-1 Datum invoering 960 uur VE

Aanbod

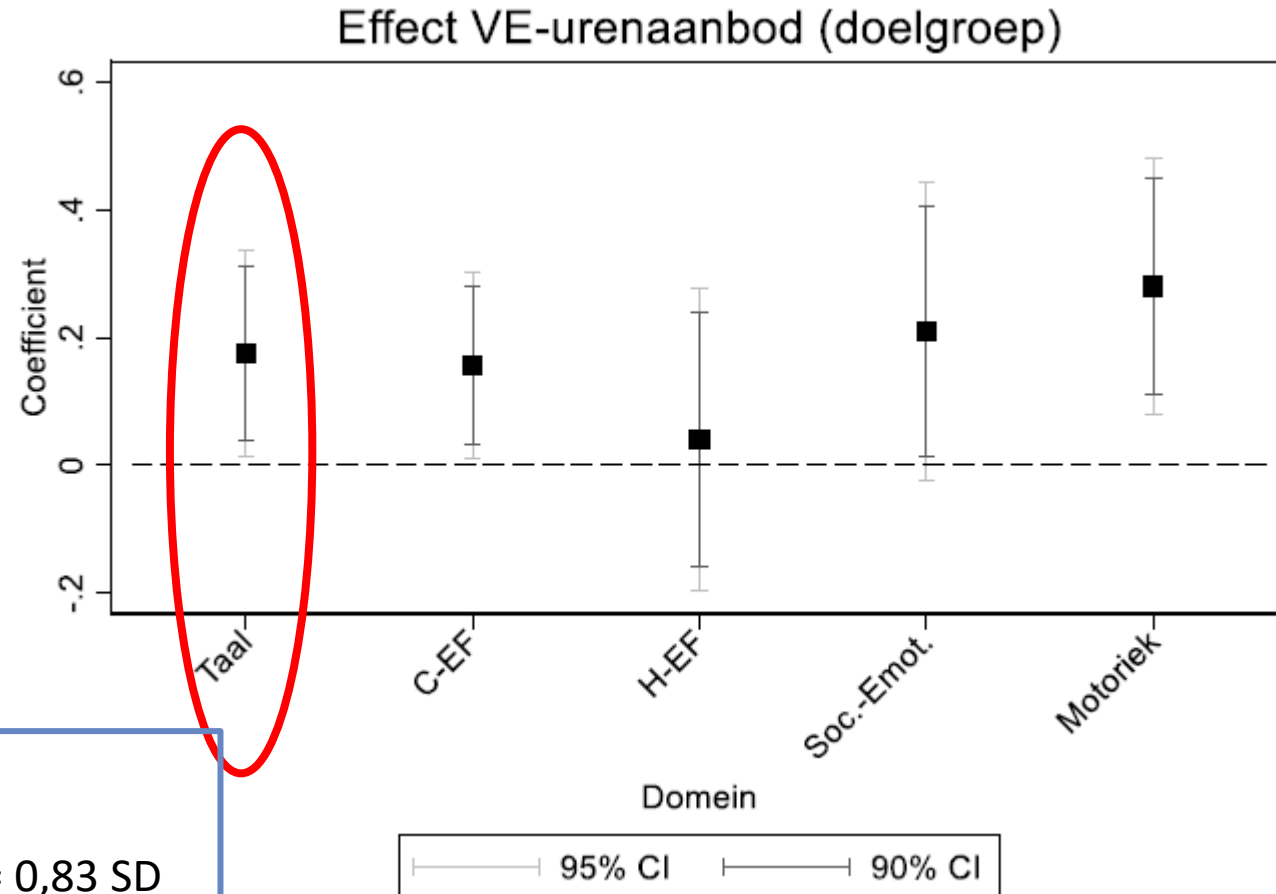
Figuur 6-2 Gemiddeld aantal uren voorschool educatie per week over tijd

Gebruik doelgroepkinderen VE

- Statistische analyse laat zien dat voor iedere **100 uur** extra aanbod gaan doelgroep Kinderen gemiddeld **60 uur** meer naar de opvang
- Er is geen significant effect voor niet doelgroep kinderen

Effecten op taalontwikkeling

0,175 SD per 100 uur

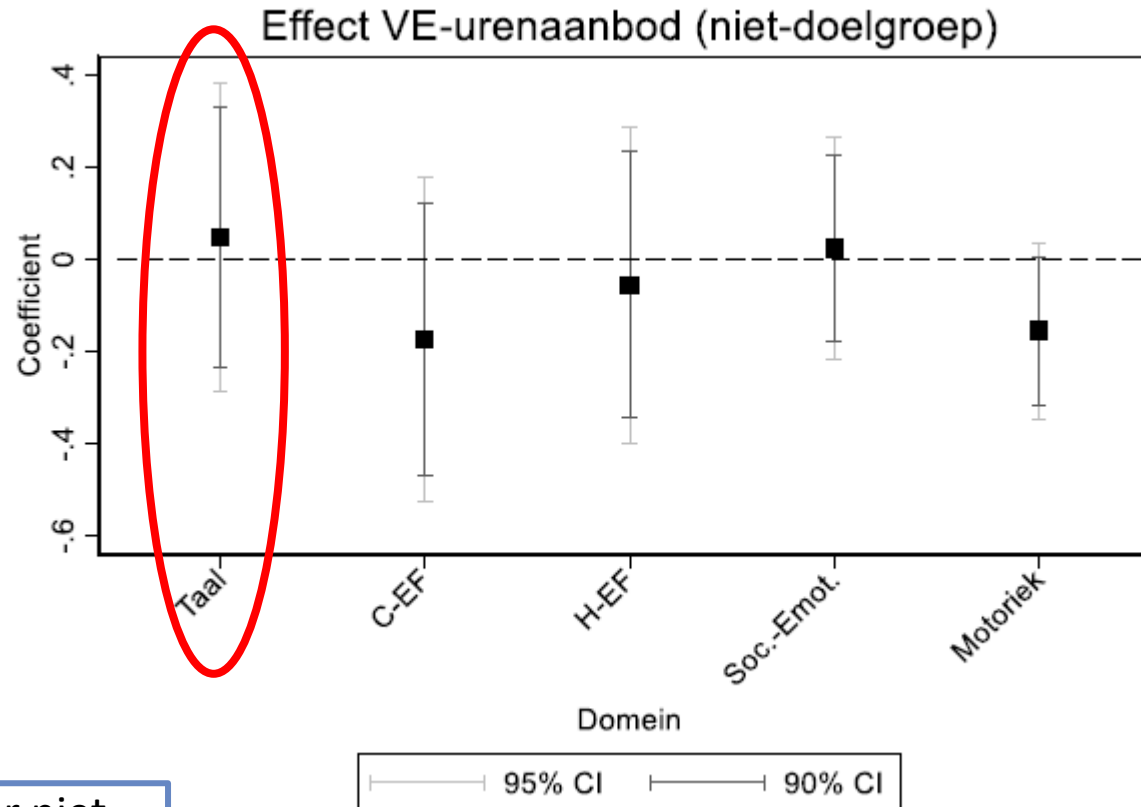
0,63 SD bij 360 uur

Verskil tussen wel en geen doelgroep = 0,83 SD

Dus ca. 75% van verschil ingelopen

MAAR – verschil is wellicht onderschat bij EVENING

Effecten op taalontwikkeling

Geen significante effecten voor niet doelgroep kinderen

Mechanismen

- Meer blootstelling aan VE – rijke taalomgeving
- Relatief hoge kwaliteit
- Meer gerichte VE activiteiten in kleine groepen met alleen doelgroepspeuters
- Combinatie met effecten pedagogische beleidsmedewerker
 - Kwaliteitsverhoging (oa taalmodelering)
 - Werken in kleine groepjes
 - Effecten op taal van doelgroeps kinderen (ca. 0,3-0,4 SD per half jaar invoering maatregel)

Conclusie en vervolgonderzoek

- Urenaanbod -> urengebruik -> taaltuikomsten
- Dat is een causaal verband
- Startleeftijd?
- Langetermijn effecten?

**Universiteit
Utrecht**

Sharing science,
shaping tomorrow